

Studenti četvrte godine Prirodno matematičkog fakulteta Novosadskog univerziteta, po 28 put, priredili su nezaboravno veče humanitarnog karaktera sa originalnom tematikom. Poslednje u nizu, održano 2. februara, bilo je veče na kojem je na tren oživelo vreme i prostor evropskih balskih dvorana XIX veka, a sav prihod namenjen je humanitarnoj organizaciji "Srce" iz Novog Sada.

Ovo veče, u čiju realizaciju je direktno bilo uključeno 36 studenata, bilo je zamišljeno kao svojevrsna predstava pod nazivom "Evropska stipendija", dodela evropske stipendije studentima turizma koja će biti ovekovečena ceremonijalnim balom. Zadatak je bio da studenti pred kompetentnim auditorijumom što autentičnije dočaraju vreme balova muzikom, igrom, kostimima zemlju koju predstavljaju. Na taj način, putem dodela stipendija se vrši promocija obrazovanja mladih ljudi. Uručivanje stipendije će se izvršiti na kraljevskom dvoru, u Beogradu, a pobednica je bila studentkinja koja je predstavljala Srbiju i odabrala da joj njena matična zemlja i PMF u Novom Sadu bude izbor.

Dekan Novosadskog univerziteta prof. dr. Miroslav Vesković je na ovu studentsku priču nadovezao svoju ličnu, evocirajući uspomene iz svojih predstudentskih dana:

- Pre dosta godina, kada sam ja završio srednju školu, bilo je jedno ovako slično takmičenje da se dobije stipendija, da se negde studira. Ja sam dobio tu stipendiju i odabrao najbolje, odabrao PMF u Novom Sadu - izjavio je Vesković, što je od strane studenata i svih prisutnih, bilo praćeno gromoglasnim aplauzom, a potom dodao:

- Nažalost, ili srećom, geografija je u to vreme bila samo geografija, i ja nisam imao veliku dilemu da bi upisao fiziku, srećom po geografiju, jer, lakše mi je bilo da položim elektrodinamiku i nuklearnu fiziku nego što bi mi bilo da položim Animaciju u turizmu, gde bi trebao da igram, pevam ili plešem...umesto toga vi ste pokazali kako se to radi.

Zatim je pohvalio rad studenata i njihove profesorice Anđelije Ivić Džigurski, i ispričao još jednu crticu kojom je ilustrirao veličinu i značaj onoga šta studenti ovog fakulteta rade i za šta su sve sposobni:

- Pre nekoliko godina imali smo prijatnu dužnost da ugostimo princa Aleksandra Drugog Karađorđevića u Novom Sadu, u našem tadašnjem restoranu, da mu pokažemo sve što ume PMF, ali pre svega Fakultet za geografiju, turizam i hotelijerstvo, da napravimo odgovarajući ručak i da ih pri svemu tome zabavimo. Nekoliko nedelje svi zajedno smo se pripremali, od onih koji će kuvati, servirati, pričati, jer smo uvek govorili da moramo biti Departman-restoran sa pričom, koji će pričom i znanjem fascinirati one koje bude primio u svoje okrilje. Tim pripremama sam prisustvovao kada god mi je vreme dozvoljavalo i očigledno sam bio malo nervozan, a onda mi je danas spomenuti Miša Teodorović rekao: „Profesore, popustite, mi to umemo da radimo, mi to radimo svaki dan.“ Da to znate da radite pokazali ste i večeras i u ime Novosadskog univerziteta, ja vam čestitam još jednom - uz osmeh je završio svoje obraćanje dekan Vesković.

Profesorica, i u svakom pogledu “glavna” za sve što se za i oko ovih večeri događa, od pripreme do završne tačke, Anđelija Ivkov Džigurski je bila sasvim kratka, i zadovoljno naglasila da će zbog velikog interesovanja, neke večeri biti reprizirane, što će na vreme biti najvljeno, a zatim je uputila javno izvinjenje svom suprugu zbog angažovanosti na pripremama, koje su trajale od ujutro do kasno u noć da bi ispoštovala studente, njihov trud i da bi, na kraju krajeva, sve izgledalo ovako.

A studenti kao studenti, lepršavo, raspevano i razigrano nenametljivo i znalački vodili su nas u raskošnim krinolinama, kroz balove najvećih evropskih dvorova. Za čas smo mogli da se teleportujemo u jedan od *zamkova* bajkovitog kralja *Ludvig II* od Bavarske. Nojšvanštajn, Linderhof, Herenheim, na jezeru Himze ili Belvedere, kompleks baroknih palata podignutih za vreme vladavine austrijskog princa Eugena Savojskog, a nalazi se u trećem bicirku u Beču, ili u špansku Alhambri u Granadi, Alkazar u Sevilji ili El Eskorijal u Madrid. Takođe, mogli smo da zaigramo na najmoćnijim od svih dvorova, kao što je onaj francuskog kralja Sunca, Luja IV, ili jednom od dvoraca Loare: Aze de Rido, Amboaz, Bloa, Šambor i Šenonso. Redali su se dvorci Rusije, Italije, Engleske i Srbije, i ostavili nam vredno saznanje o balovima, važnim društvenim događajima toga vremena, posebno značajnim za malu sredinu, kakva je bila Srbija.

U prvoj polovini XIX veka balovi su često bili priređivani u čast proslave rođendana ili imendana austrijskih vladara, dok su u drugoj polovini veka sve češće organizovani u cilju sakupljanja finansijskih sredstava za osnivanje institucija od nacionalnog značaja. Balovi su se razlikovali s obzirom na stalešku pripadnost učesnika. Najprestižniji su bili nobl, odnosno aristokratski balovi, dok su purgerski (građanski i zanatlijski) bili manje otmeni. Repertoar igara je u određenoj meri bio uslovljen vrstom bala. Na purgerskim balovima, igrane su se nemačke, francuske i srpske igre, a na nobl balovima pomodne salonske igre, dok se na srpske narodne igre gledalo sa podozrenjem. U drugoj polovini veka, organizuju se srpski balovi, na kojima se ističu nacionalna obeležja i koji su redovno otvarani i završavani kolom.

Na nobl balovima, koji su se održavali u gradskoj kući prisustvovala su samo otmene zvanice, intelektualaci, bogati trgovci i plemići i održavali su se u dobrotvorne svrhe. Novosađanke su se utrkivale koja će imati lepšu i raskošniju toaletu, po uzoru na pariske i bečke trendove. Važan segment svakog ženskog kostima bili su modni dodaci. Svaka dama je osim osnovnih delova odeće imala na sebi čitav niz ukrasnih detalja kojima su dodatno isticali luksuz, jedinstvenost i određena godinu predmeta. Za svaku priliku, dnevnu šetnju, posetu ili bal, novosadske dame su posedovale odgovarajuće šešire, rukavice, šalove, suncobrane, lepeze, torbice i nakit. Pariz je

preneo deo svog duha i otmenosti na novosadsko društvo, ali ne u tolikoj meri kao Beč. Beč je to učinio svojom muzikom i plesom, a tradicionalni bečki valcer, živi i danas.

Tako su na balu, o balovima, govorili studenti PMF-a i to na svim jezicima, da bi ih domaćini razumeli.

[Više slika sa bala studenata PMF, možete videti o v d e.](#)